Ч. 88. Львôвъ, Середа 11 (23) падолиста 1881. Рочникъ II.

ДѢЛО

Выходить во Львовѣ що Середы и Суботы (кромѣ рускихъ святъ) о 4-ой годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстій" выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція подъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належить пересылати подъ адресою: редакція и администраціи „Дѣла" Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

Предплата на „Дѣло" стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на четвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки":	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр.	на цѣлый рôкъ зр. 5
на пôвъ року 6 зр	на пôвъ року зр. 2·50
на четвертъ року 3 зр.	на четвертъ року зр. 1·25

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло".

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатанѣ вольнѣ ôтъ порта.

Чи примиренье партій у насъ можливе?

II.

Коли нашихъ проводирôвъ остерѣгано, що належалобы бôльше занятися внутрѣшними пытанями, просвѣтою народа, бо инакше все пропаде, отвѣчали: „Що маємо братися до букварѣвъ? Вже гôрше не буде!" А оно робилося щоразъ гôрше, мы тратили щоразъ бôльше мандатôвъ посольскихъ, а се было знакомъ, що довѣріе народа не замагалося, але упадало: и дôйшло до того, що усумнѣватися належить, чи и организація а властиво реорганизація нынѣ що поможе; а если и помогчи змоглабы, то певно не хутко, бо нынѣ все треба зачинати въ нова.

Дотеперѣшна политика довела насъ до такого застою, а властиво до упадку, що где глянешь, всюда зневохоченье, опущенье рукъ, сомнѣнье, невѣра въ свои силы, деморализація, а навѣть гниль. Нынѣ видимо, що оно щоразъ гôрше, скаржимося на тіи наслѣдства, пытаємо зъ вôдки така апатія, той упадокъ духа у интелигенціи, той бракъ почутя народного у селянъ и мѣщанъ нашихъ? Тôлько не вôзнаємо, чи признати не хочемо, що дотеперѣшна политика и невôтповѣдна праця наша привели насъ до такого стану.

Увидѣвши той станъ и знаючи его причины, люде умѣркованѣ застановлялися, чого потреба, щобъ тая маса, въ своѣй цѣлости велика и сильна, могла ôтжити яко организмъ. И приходили до того пересвѣдченя, що безъ объединаня и скупленя живенныхъ силъ Русинôвъ, безъ пôзнаня своихъ потребъ и недостачь, безъ ясной програмы, словомъ, безъ организаціи и спôльной працѣ выхôдъ неможливый. А що скупленье живенныхъ силъ Русинôвъ безъ примиреня партій немыслиме, то потреба згоды щоразъ въ ширшихъ кружкахъ объявлялася.

Не вже жь бы упавъ у насъ, думали они, патріотизмъ до того степени, щобъ навѣть добро нашого народа, его доля и житье не могли зôбрати всѣхъ Русинôвъ до спôльной нарады и працѣ? Можна мати надѣю, що такъ важна справа, мовили дальше, уможливить Русинамъ порозумѣтись и стати до спôльного дѣла. Бо якъ довго загалъ образованыхъ Русинôвъ на се не здобудеся, доти пытанье примиреня и спôльной працѣ буде розбиватися о справы пôдрядни, або о неохоту одиницъ и порозумѣнье останеся неможливымъ.

Ту пôдносилися голосы до згоды. И „Правда" взывала: Єднаймось, працюймо... Завзываючи до згôдливой працѣ всѣхъ Русинôвъ, народовцѣ не тыкали рôжнородныхъ пытань партійныхъ, они вказували на схôдни точки, спôльне поле, где всѣ можуть вспôльно и згôдливо дѣлати, безъ ущербу своихъ сторонничихъ переконань.

Твердѣ мовчали, або если коли ôтозвалися, то казали: партія украиньска най ôтречеся всѣхъ своихъ захотѣній и пôддається безъусловно.

Ту показалося, що въ справѣ организаціи Русинôвъ все еще не можна было числити на пôдмогу знаной части органôвъ, котрѣ власне довели до такои байдужости и оспалости, до омертвлѣня, котрѣ промовчували справы жизненнѣ, а здоровѣ ôтзывы зъ помежи публики удушували въ кошахъ редакційныхъ.

Голосы до згоды ôтозвалися еще сильнѣйше передъ загальными зборами Рады Рускои въ 1879 р. Рада оказалася слабою, щобы опертися всѣмъ напорамъ противникôвъ, ба, и сама жила ледви на паперѣ. Повстало длятого желанье, щобы товариство Рады Рускои могло обновитися, скрѣпитися, переродитись въ новый организмъ.

Мягкѣ оказалися и тутъ мякшими; около 30 въ нихъ зголосилося приступити до Рады Рускои, щобы ей скрѣпити, але вѣтеръ, якій вѣявъ тогды зъ статій „Слова", не позваливъ ничого доброго сподѣватися. И такъ сталося. Покликаючись на §. 4. статутôвъ выдѣлъ ôткинувъ зголосившихся, якбы §. той приписувавъ ôткидати гуртомъ всѣхъ, що належать до иншои партіи! Откиненѣ, ображенѣ до загального збору не ôтносилися, и хотяй зôбръ поручивъ новому выдѣлови о примиренье партій старатися, то однакъ минуло знову два роки на дармо, до зъорганизованя не прійшло, бо примиренье препоручено тымъ, котрѣ его ôткинули. И такъ замѣсть згоды наступило знову велике роздражненье. За повысшими 30 булибы поспѣшили и иншѣ, Рада Руска булабы скрѣпилася. Мы видимо, о кого тое все розбилося.

О зъорганизованю силъ мовы бути не може, где нема щирого зближеня и вырозумѣня межи Русинами. До згоды потреба передъ всѣмъ доброи волѣ и совѣстности. Вправдѣ мы видѣли ôтъ того часу гдеяке зближенье, якъ отъ при комитетѣ школьнôмъ, або при вѣчу; але то еще не зъорганизованье до спôльной працѣ. Тутъ, противно, выходять на явъ давнѣ упередженя, н. пр. о выслугованюся Ляхамъ и т. д., якъ тое мало мѣстце при остатнôмъ зборѣ Дому Народного. А не треба забувати, що майже тіи самѣ люде, котрѣ верховодять въ Радѣ Рускôй, верховодять и въ Домѣ Народнôмъ.

Заговоришь о примиреню партій съ поодинокими лицями, то они часто притворяются, що тому самѣ дуже радѣ; але при тôмъ начинають вытыкати того або сего, починають рецитовати грѣхи противной партіи, — якбы по другôй сторонѣ були самѣ чистѣ и подôбныхъ або и гôршихъ грѣхôвъ не мали. Тую тактику належалобы разъ залишити, если на правду хочемо скрѣпитися, прійти до якого порозумѣня и значеня.

Въ часѣ послѣдной сесіи соймовой почато спôльно збиратися въ Домѣ Народнôмъ для обговорюваня справъ: якъ интернату Змартвыхвстанцѣвъ, школы справы, — пôднощено також справу примиреня партій. Загальна була згода въ тôмъ, що положенье наше дуже сумне, тôлько мнѣнія розходилися що до причины злого и выходу зъ него.

Одинъ складавъ вину на партіи, на вражду межи рускою прасою, хотяй додавъ, що писемъ другои стороны не читає, бо его разить языкъ. Нарештѣ сказавъ, що не зная лѣкарства на хоробу, що все треба лишити часови.

Найтяжша рѣчь зробити добру діягнозу, тогды и о лѣкарство не трудно. Нема народу, гдебы не було партій. Они не тôлько не шкодять, але еще суть потрѣбнѣ, бо где нема партій, тамъ нема житя политичного. И у насъ еслибы не було завязалося товариство „Просвѣта", заледво булобы повстало товариство „им. Качковского". Глянымо на Поляковъ або на Мадярôвъ, чи тамъ нема партій? Але на внѣ, въ оборонѣ правъ своихъ выступають они якъ одинъ мужъ. Такъ и намъ не партіи шкодять, але тая вражда, котра партіи ôтъ себе ôттручує, тіи упередженя, котрѣ безъ пôдставы продовжаются. Лишѣмъ партіи а усуньмо вражду и упередженя, а хороба сама устане.

Кто читає „Дѣло", той знає, що оно вражды не пôдтримує, оно до теперь усувало всѣ справы дражливѣ, бо цѣль его була и єсть праця около примиреня, що однакожь не выключає сказати правду тымъ, котрѣ примиреню перешкаджають. А що до языка, то чей „Дѣло" не винно, що языкъ, якимъ пише, уживаєся въ Галичинѣ.

Противники нашѣ намагаются Русинôвъ здушити, а намъ радится, наше скрѣпленье лишити часови!

Другій сказавъ: „Згода може наступити, коли партіи згодятся на однѣ засады, на однѣ цѣли."

Тое по просту єсть неможливымъ; оно въ горы выключалобы всяке зближенье и згоду. Засады и цѣли суть пôдставою партій, а въ такôмъ выпадку мусѣлибы устати и партіи. Коли партіи суть потрѣбнѣ, то засады и дальшѣ цѣли имъ лишити належить. Кто хоче, щобы шановано его пересвѣдченя, най шанує пересвѣдченя другихъ. Се мае бути тая взаимна толеранція, конечна до кождои згоды. Кто ôткидає се перше условіе зго-

---

БЕЗТАЛАННѢ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

„Такъ, и надѣюсь, що ты мôй друже єдиный", леботѣвъ дальше Стручиньскій, „що ты, мôй друже, зробишь мене своимъ наслѣдникомъ въ Голопятахъ, бо я, не хвалячись, и одинъ въ помѣжь всѣхъ твоихъ знакомыхъ въумѣю бути достойнымъ наслѣдникомъ твоимъ, я одинъ зможу удержатись на тôй высотѣ учительского достоиньства, на якôй ты теперь себе поставивъ твоимъ зарôвно славнымъ и безприкладнымъ, якъ и геройськимъ подвигомъ. Якъ не помыляюсь, то тутъ презентує громада. А коли тобѣ удалось такъ щасливо ôтсунути на бôкъ [illegible] и его обезсилити, то не тяжко буде [illegible] теперь перехилити громаду на мою сторону... Особливо теперь, коли и хлопцѣ мусять на тебе дивитись иншимъ окомъ и до самои землѣ бити поклоны."

„Але я и не думаю ани вмирати, [illegible] въ ôтси выноситись", гнѣвно крикнувъ Семенъ.

„Умирати? — Борони Боже! Жій собѣ на многѣ лѣта. Але одружитись, одружитись. Я думаю, що ты одружишся съ тою панею...."

„Я совсѣмъ не думаю женитись!" еще голоснѣйше крикнувъ Семенъ и тупнувъ ногою.

„Якъ то не думаешь?"

„Такъ, що не думаю!"

„Що тобѣ Семене? Ты не хочешь признатись передъ твоимъ другомъ, твоимъ щирымъ, найщирѣшимъ другомъ, що ты женишся съ панною Гуляйпольскою"....

„Кто тобѣ се казавъ?" живо звернувся Семенъ до Стручиньского, ажъ затиснувъ кулаки.

„Тажь то цѣлый свѣтъ знає, цѣлый свѣтъ говорить".

„Кажу тобѣ, що не женюся, не хочу женитись и не буду женитись", закричавъ Семенъ на всю хату. „Не буду женитись и баста! Дай менѣ святый спокôй, бо я слабый, не маю часу на пустѣ балаки."

„Дай менѣ спокôй", ще разъ крикнувъ розлюченый Семенъ побачивши, що его товаришь забираєся дальше вести свою бесѣду. „Не доводи мене до гнѣву, я злый, я слабый, я потребую спокою!"

Стручиньскій замовкъ; ôнъ справдѣ злякався Семенового гнѣву и его твердыхъ, затисненыхъ кулакôвъ. Скоро розпрощався съ Семеномъ и побѣгъ до своихъ санчатъ, все ще недовѣрчивымъ поглядомъ озираючись за Семеномъ.

„Е, горда штука, горда штука", бурмотѣвъ Стручиньскій по дорозѣ. „Не хоче и зо мною говорити! Видко вже ктось мусѣвъ запосѣсти Голопятеку школу. Шкода, добра булабъ посада для мене. Та чого ôнъ ставъ такій сердитый? Чи справдѣ не заѣхало єму въ дорогу яке лихо передъ самымъ слюбомъ? Алежь въ мѣстѣ говорили такъ певно, що женится. Гмъ, кто его розбере, чія правда. Пождемо, то й побачимо".

На другій день була недѣля. Скоро свѣтъ знову ктось задзеленькавъ пôдъ школою и застукавъ до дверій. Семенъ ще й добре не прочумався, якъ до комнаты всунувся професоръ въ подальшого села, запуганый въ кудлатѣ бараны. Онъ бувъ тожь дуже легкій до професорской працѣ, за те дуже любивъ шпекулювати, торгувати, давати людямъ дрôбнѣ пожички на дуже высокѣ процента, писарювати, въ процеса мѣшатись и всѣмъ на свôй ладъ и свою користь крутити. Семенъ знавъ его якъ дуже лукавого и захланного чоловѣка. Єму вже зразу якось недобре зробилось, побачивши такого гостя та ще такъ рано въ своѣй комнатѣ. Новый гôсть навѣть не роздягаючись и безъ церемонныхъ заходôвъ присѣвся коло Семенового лôжка и почавъ выхвалювати нову Голопятеку школу та выпытувати Семена про учительску платню, про житя и людій въ Голопятахъ та якимъ чиномъ можна бъ запевнити собѣ презенту и наконець зачавъ вѣншувати Семенови до щасливого подружя съ панною Гуляйпольскою та до нового житя въ паньскихъ выгодахъ, безъ працѣ и клопоту, у почестяхъ....

Семенъ не давъ докôнчити такои бесѣды, все те выдалось єму зумысною насмѣшкою и ôнъ зôрвався зъ лôжка такъ нагло и съ такимъ лютымъ крикомъ, що нещасный кандидатъ на учительску посаду въ Голопятахъ якъ опареный поскочивъ до дверій. За нимъ пôгнався Семенъ и такъ сердито намахавъ єму кулаками надъ самою головою, що переляканый гôсть чимъ скорше стрибнувъ черезъ порôгъ, замотався въ сѣняхъ въ довгѣ полы баранôвъ, тарахнувъ собою объ одвѣрокъ, якъ несамовитый вскочивъ до саній и неоглядаючись затявъ коня. Голосный дзвôнокъ дрожачимъ голосомъ зателенькавъ по селу. Селомъ йшли вже люде до церкви. Цѣкавый гôсть таки хотѣвъ впевнити свою цѣкавôсть и здержавши коня спытавъ кôлькохъ поважныхъ господарѣвъ:

„Чи вашъ професоръ женится?"

„А Богъ его знає, тôлько щось дуже теперь розлютувався. — Кажуть, скинула его Василева кобыла."

„А при умѣ ôнъ?" злосливо спытавъ цѣкавый гôсть.

ды, той нiякъ не може говорити о щирости въ своей стороны.

До згоды вымагаеся уступчивости въ обохъ сторôнъ, ту однакожь и того не потреба; есть бо поле, на котрôмъ обѣ партiи, безъ взгляду на дальшiй цѣли, соединеными силами працовати можуть и повинни. Тымъ полемъ есть праця около просвѣты народа, около пôднесеня его морального и матерiяльного добробыту, оборона правъ народныхъ.

На тôмъ полю и въ тôй цѣли кождый Русинъ-патрiотъ може и повиненъ совокупитися до спôльнои працѣ, инакше все пропало. Треба просвѣтити, пôднести и зближити людъ до себе, то наша пôдстава. Не знаемо, яка доля намъ опредѣлена, але все безъ тои пôдставы люду судьба наша буде сумна.

Третiй мовилъ: „Ага, тамтѣ видять, що ихъ Ляхи не потребують, то тиснутся до насъ."

Отъ, где лежить властива причина слабости нашои и дальшого роздвоеня. Тiи люде не видять, чи видѣти не хотять, где завела дотеперѣшна политика. Всюда видимо, що чоловѣкъ лучится, хотьбы съ давнымъ противникомъ, щобы дати ôтпоръ сильному ворогови. У насъ инакше, у насъ кажуть: „мягкѣ видять, що Ляхи ихъ не потребують, та тиснутся до насъ." Але кто до насъ тиснулъбыся, якбы справа руска на тôмъ не терпѣла? У насъ суть люде, котрѣ волять выставити справу народности рускои на загибель, якъ признатися до мылнои политики.

Ту здаеся щось больше выступати, якъ упередженя, ту либонь суть въ грѣ интересы личности, а въ такôмъ случаю добро народа мусить уступати на друге мѣсце и примиренье станеся неможливымъ.

Припустѣмъ, що мягкѣ грѣшили, тожь они пôзнавши зло, хотѣли его направити, подаючи руку до примиреня, до сконсолидованя, до згоды; не ихъ вина, що зôстають ôттручуванѣ. Пытаюсь, якѣ кроки учинили твердѣ, щобы примиренье и сконсолидованье можливымъ учинити?

Стеф. Качала.

Бесѣда

посла д-ра Ивана Добряньского,

выголошена на 21-ôмъ засѣданю Сойму дня 5 (17) жовтня с. р. въ справѣ краевого банку гипотечного.

(Конецъ)

Колибъ мали мы в тую цѣль на оцѣ, що задачею банку булобы: спасати тыхъ, котрѣ не суть задовженѣ, а лишь находятся въ хвилевôй потребѣ, — то менѣ здаеся, що и тымъ не поможеся. Передовсѣмъ и п. гр. Водзицкiй, котрый пôдпомагалъ за проектомъ комисiи, пôднѣсъ, що такѣ малѣ пожички, якѣ предкладае комисiя, якъ 100 зр. на селяньскѣ грунты, булибы совсѣмъ неôтповѣднѣ а то въ той причины, що такiй грунтъ не може выживити своего властителя. Якъ можна жадати, щобы такiй посѣдатель оплативъ пожичку? Если жь будемъ богачамъ давати, то сомнѣваюся, щобы можна сказати: тою пожичкою порятовалися!

Возьмѣмъ напередъ проценты. Не знаю, якъ на тое смотрѣла комисiя, выступаючи ту съ проектомъ — затягнути милiонову пожичку; чи мае тую пожичку, а взглядно проценты, платити цѣлый край, чи, якъ булобы справедливѣйше, тiи, котрѣ зъ тои пожички користати будуть? Менѣ здаеся, що послѣдна альтернатива булабы ôтповѣднѣйша. Если той довгъ затягнеся на найдешевшiй процентъ, якiй можна дôстати, передовсѣмъ на процентъ, на якiй затягнено въ 1880 р. пожичку 600.000 зр., т. е. 5 ôтъ ста вынесчiй, если увзглядимо дальше выдатки на администрацiю, выдатки кождого селянина старающогося о пожичку, выдатки на написанье просьбы, на табулярный вытягъ, на ѣзду разъ, другiй, третiй, — а скôлько горѣвки перейде черезъ его горло! — то признаюся, процентъ выйде такъ высокiй, що не стане селянина на покрытье проценту зъ тои ренты грунтовои, яку ему приносить господарство.

Менѣ здаеся, що тѣ слова выстанутъ, щобы выказати, що той банкъ кредитовый селянинови нiякъ помогчи не може. Впрочѣмъ знаемо, якiй отяжѣлый селянинъ до плаченя тогды, коли никто не упоминаеся. Вы, пп., потѣшаетесь тымъ, що призволяеся политична екзекуцiя. Я увѣряю васъ, що и тогды будуть несомнѣнно рестанцiи. На паперѣ выглядае то хорошо, въ практицѣ же совсѣмъ инакше. Мы мали тутъ у насъ примѣръ дѣйстно застрашающiй. Пригадую тое, що мы о пропинацiйнôмъ фондѣ въ сей трибуны чули. Тамъ также призволено политичну екзекуцiю, а якъ дѣло представляеся? Чей никто не заперечить, що тiи, котрѣ обовязанѣ платити належитости, мають зъ чого платити, а мимо того не платять и треба ажъ екзекуцiй! И щожь видимъ? Отъ, що за послѣдный 1880 р. рестанцiи побôльшилися о выше 120.000 зр.! Такъ само булобы съ нашимъ селяниномъ, еслибы взявъ пожичку въ новôмъ банку краевôмъ. Закимъ цѣла манипуляцiя переведеся, закимъ дирекцiя банку порозумѣеся съ старостомъ, — вже одна и друга рата будуть залягати. Потôмъ прiйде неврожайный рôкъ, банкъ схоче вздержатись съ екзекуцiею, наростае трети, четверта рата, а коли больше наросте ратъ, то вже й руина неминуча, наступить лицитацiя и тогды довжникъ краевого банку буде тамъ, где й довжникъ рустикального... Дѣло отже ясне, що той краевый банкъ нiякъ не принесе лучшои помочи для селянъ, для котрыхъ онъ властиво мае бути призначеный.

Я сказавъ вже въ початку, що буду говорити въ становища селянъ и въ того становища выкажу, що той банкъ хôсна не принесе. Чи однакожь банкъ той непотрѣбный и для другихъ станôвъ нашого краю, се выказали тiи бесѣдники, котрѣ були записанѣ до голосу за предложеньемъ комисiи. П. Абрагамовичъ сказавъ, и я съ нимъ вповнѣ годжусь, що бôльшiй посѣдателѣ мають нынѣ Towarzystwo kredytowe ziemskie, такъ гарно ведене, що тамъ можуть користати въ кредиту пôдъ такими условiями, якихъ въ новôмъ кредитовôмъ банку не малибы. Той банкъ и промыслу не двигне. Промыслъ потребуе помочи дрôбныхъ задаткôвъ, а таку помôчь найде въ товариствахъ задаткôвыхъ (заличковыхъ), котрѣ множатся въ краю, и дай Боже, щобъ и дальше такъ множились. Тамъ найде промыслъ достаточну опѣку и пôдпору и не потребуе банку, котрый малъбы ôткрытися милiоновымъ капиталомъ.

Однако суть еще другѣ основнѣ причины, для котрыхъ я просилъбы голосовати за предложеньемъ посла (Ер. Волянського), промовлявшого въ трибуны за переходомъ до порядку дневного надъ тымъ проектомъ.

Пôдношу передовсѣмъ — гарантiю краю. Есть се евентуальнôсть такъ страшна, що вже она сама повиннабы наклонити всѣхъ до того, щобы перейти надъ цѣлымъ проектомъ до порядку дневного. Въ проектѣ сказано, що гарантiя краю малабы послѣдовати для тыхъ зобовязанiй, котрѣ повстануть зъ емисiи въ курсъ листôвъ заставныхъ, а заставнѣ листы выпускаются на пôдставѣ гипотечныхъ пожичокъ. Я увѣреный, що есть лишь одна альтернатива: або заставнѣ листы будуть достаточно обезпеченѣ гипотекою, або нѣ; если они будуть достаточно обезпеченѣ, то гарантiя краю злишна; того рода листы выдаются другими заведенями безъ гарантiи — и стоять хорошо, выше pari. Але если листы недостаточно покрытѣ гипотекою, то тогды являеся небезпеченьство для краю. А що они не будуть достаточно обезпеченѣ и що буде таке ризико, — то вже выказавъ п. Абрагамовичъ, бо доказавъ цифрами, що навѣть тогды, если на половину вартости даеться пожичка, то не есть она еще достаточно покрыта. Щожь буде тогды, если банкъ схоче давати пожички на пупилярне безпеченьство? — Прiйде до того, що край буде мусѣвъ платити всякѣ недоборы, якѣ покажутся при лицитацiи, коли въ лицитацiи выйде сума, котра претенсiй банку не покрые! Вправдѣ ограничаеся тая гарантiя лишь до тыхъ зобовязанiй, котрѣ можуть вынятися въ емисiи заставныхъ листôвъ. Але пытаю: що буде тогды, если окажеся въ другихъ дѣлахъ банку недобôръ або мальверзацiи? Кто буде отвѣчати? Чи краевый выдѣлъ, котрый буде мати надзôръ и отвѣчательнôсть, не стане передъ соймомъ съ предложеньемъ: отъ, оказался такiй а такiй недобôръ, манипуляцiя була нещаслива, не можна було предвидѣти констелляцiи, есть такiй а такiй убутокъ! — чи тогды вые. Соймъ не буде морально примушеный рѣшити: весь недобôръ покрыти зъ краевого фонду и въ додаткôвъ до податкôвъ? То евентуальнôсть, котрои небезпечнôсть явна, можлива и навѣть имовѣрна. Пытаю: чи Соймъ не буде уважати своимъ обовязкомъ вступитися за тымъ банкомъ, котрый буде его дитиною, его продуктомъ? Чи буде Соймъ въ состоянiю сказати: мы не ôтповѣдаемъ за тiи дефициты, не вынагородимъ тымъ, котрѣ понесли страту длятого, що вдались въ интересы съ тымъ банкомъ? Тогды буде моральнымъ обовязкомъ Сойму: покрыти недобôръ, — а не знаю, чи тiи, котрѣ безпосередно будуть мусѣли его покрывати, т. е. котрѣ платять податки, згодятся на таку гарантiю...

Застрашаючимъ для мене есть тое, що пôднѣсъ п. Абрагамовичъ и въ загалѣ сказане пôдъ буквою b), а именно, що банкъ мае посередничити межи иншими заведенями въ товариствахъ и предприятахъ рôльничихъ и промысловыхъ. Якъ собѣ комисiя представляе тое посередництво, менѣ непонятно; въ того, що тамъ загально сказано, трудно собѣ представити вѣрный образъ. Думаю, що инакше оно не може бути, лишь такъ, що банкъ буде давати задатки (залички) на ôткрытье и введенье въ житье такихъ предприятiй. Досвѣды въ тôмъ направленю суть дуже сумнѣ. Не потребую згадувати, що и нашъ край мае въ тôмъ направленю досвѣды, а гр. Водзицкiй сказавъ о дуже гôркихъ досвѣдахъ, якѣ зробилъ польскiй банкъ въ Варшавѣ, котрый не бувъ дотованый такимъ капиталомъ, якъ нашъ банкъ, — а бувъ онъ институцiею, котра користалась привилегiями правительственного заведеня, а мимо того бувъ выставленый на таку страту!

Въ конци я мушу зробити еще той формальный замѣтъ, що не предложено намъ начерку статута самого, щобы можна було оцѣнити, що властиво мае дѣлати таке заведенье и для кого мае бути ôткрыте? Комисiя говорить въ мотивахъ, що длятого не предложила такого начерку, бо мовьбы то правительство може вказати на якѣ недостатки его, а черезъ тое затверджене цѣлого статута опбанилобыся. Менѣ здаеся, що если минувшого року той перешкоды не було, коли то кр. выдѣлъ предложивъ готовый проектъ статута, — то й сего року не буде. Если правительство не буде мати нiякого закиду противъ засадъ, то и що до способу переведеня згодится на тое, що буде въ статутѣ предложене. Менѣ здаеся важнымъ предложенье статута и длятого, щобы мы знали, якiй буде надзôръ надъ банкомъ, а именно, кто буде той надзôръ выповняти. Якъ читаемъ, надзôръ той буде дуже скомплiкованый, бо, якъ комисiя предкладае, онъ буде складатись въ управляючого совѣта, въ краевого выдѣлу и сойму, — але якъ будуть подѣленѣ и якъ будуть выповнятися тiи прерогативы, того не знаемъ. Длятого позволю собѣ пôзнѣйше, еслибы не остовлося внесенье о переходѣ до порядку дневного, поставити внесенье: переказати тiи засады краевому выдѣлови съ препорученьемъ, щобы выпрацовавъ проектъ статута съ увзглядненьемъ передовсѣмъ селяньского стану, якъ то Соймъ уже разъ рѣшивъ.

Наконецъ позволю собѣ одну примѣтку: Встрѣчаемось часто съ закидомъ, мовьбы то рускѣ послы выступали звычайно въ засады противъ всего, що выходить ôтъ соймовои бôльшости, безъ уваги на тое, чи есть добрымъ чи лихимъ, що творять опозицiю quand même длятого, щобы опоновати, а не ставляють ничого позитивного. Щобы уже теперь тому закидови запобѣгнути, позволю собѣ еще кôлька слôвъ сказати, именно застановитись: чи не можнабы дѣйстно найти якѣ средства и способы, щобы пôднести, если не ôтъ разу, то хоть поволи, селянина въ его економичного упадку? Вправдѣ сказавъ одинъ черновецкiй професоръ: Der polnische Bauer ist nicht credit-, wohl aber bewucherungsfähig, — однакожь я позволю собѣ тое заперечити, бо если возьмемъ яко основу кредиту гипотеку, то я сказавбы, що въ тôмъ ôтношеню бôльше заслугуе на кредитъ селянинъ, якъ бôльшiй посѣдатель, бо у него выдатки продукцiи майже нiякѣ.

Але суть трудности пôдъ взглядомъ постараняся о кредитъ для селянина. У него именно не достае змысла до порядку, змысла до точности, якои потрѣбно при користаню въ кредиту; не достае у него того, що есть условiями при бранiю пожички, — а нашею задачею повинно бути: выробити у него той змыслъ точности и порядку. Зъ того, що я сказавъ о потребѣ селянина, здаеся менѣ, можна собѣ досмѣвати конець, въ якiй способъ належалобы зарадити тôй потребѣ скорого малого кредиту, а заразомъ въ тôй способъ устроеного, щобы пожичаючѣ могли скоро прiйти до грошiй, котрыхъ потребують. То може осягнутись ôткрытьемъ взаимныхъ касъ громадскихъ. Тамъ найде онъ помôчь заразъ и ôтповѣдно своимъ потребамъ и тамъ будуть люде заглядати за тымъ, щобы довжникъ въ свôй часъ ôтдавъ затягненый довгъ. Если селянинъ удасться до такои касы въ селѣ, то не потребуе выказуватися документами, не потребуе писати просьбы; онъ приходить до своихъ, котрѣ творять мовьбы одну родину, котрѣ вже знають его потребы, знають, чи потребуе онъ чи нѣ, дають ему стôлько, скôлько потребуе, а ôткажуть, если не потребуе. Коли прiйде речинецъ ôтдачи, то будуть вже того доглядати; они знають, коли онъ и що продавъ, коли онъ мае грошѣ, и постараются, щобы пожичку ôтдавъ касѣ.

Замѣтъ, якiй можнабы тутъ пôднести, булбы той, що мы не маемъ силъ. Я скажу, що до того не треба много силъ, бо где воля, тамъ и сила. Знаю пôдъ Львовомъ одну громаду, въ котрôй начальникъ громадскiй ôткрывъ громадску касу капиталомъ кôлькохъ сотъ гульденôвъ, а нынѣ оперуе тая громадска каса тысячами! Тая каса громадска выкупила всѣ грунты, котрѣ були задовженѣ, а навѣть выставленѣ на лицитацiю банкомъ рустикальнымъ. Всѣ тiи грунты взяла громада въ свою администрацiю на такъ довгiй часъ, доки не ôтобрала довгу, а потôмъ звертала ихъ давному властителеви, и въ той способъ не допустила, щобы одно господарство перейшло въ чужѣ руки. А що скажете пп., що той начальникъ не умѣе ни читати ни писати?! Если будемъ мати такихъ людiй, котрѣ мають змыслъ до того, если подамо имъ средства и способъ, — тогды скорше пôднесемъ земледѣльство въ упадку, нѣжъ ôткрытьемъ кредитового банку. Еслибы вы жадали милiона пожички на кресованье и дотованье громадскихъ касъ позичковыхъ, и першiй булбы за тымъ я пôднѣсбы руку!

Зъ причины пôзнои поры не буду дальше розводитись. Менѣ здаесь, я высказавъ ясно, що предложенье комисiи не ôтповѣдае намѣренiямъ выс. Сойму, котрый рѣшивъ, що предложенье повинно бути таке, щобы приносило помôчь сельскому народонаселенiю, — а впрочѣмъ, здаеся менѣ, у нашего сельского народа выробився вже на стôлько змыслъ, що если, пп., вернетесь межи своихъ выборцôвъ и скажете, що приносите имъ въ подарунку — **новый банкъ**, то не скажуть по латинѣ: Timeo Danaos et dona ferentes, але скажуть вамъ: „Мы вже занадто досвѣдчили благодѣянiй банкôвъ и до такихъ банкôвъ довѣрiя не маемъ и мати не будемъ" (*Браво!*), якъ я и самъ не маю.

Позвольте собѣ ôтчитати предложенье, яке я поставивъ (*читае*): „Высокiй Соймъ зволитъ рѣшити: Предложенье банковои комисiи удѣляеся краевому выдѣлови съ порученьемъ, щобы выпрацовавъ и на найблизшôй соймовôй сесiи предложивъ статутъ краевого заведеня кредитового, съ **особеннымъ увзглядненьемъ потребъ жителѣвъ селяньского стану**."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрiйско-Угорска Монархiя.

(*Министромъ справъ заграничныхъ и двору цѣсарского*) именованый гр. Кальнокы, дотеперѣшный амбасадоръ австрiйскiй въ

„Та где вже тамъ при умѣ, якъ нечиста сила приступае. Отъ гдесь заворожила его якась паньска вѣдьма та й розумъ ôтняла!"

Подорожный засмѣявся и пôгнавъ дальше.

Такъ довелося Семенови вже въ першого ранку знову почути цѣле горе своего житя. Въ его очахъ все ще палавъ лютый гнѣвъ, а его лице було блѣде, сумне, мовь схоровале.

„Мало менѣ самого горя, мало самого стыду", жалôсно говоривъ Семенъ самъ до себе, — „ще тѣ... мовь въ мѣшка сыплется, глумятись надô мною, въ живѣ очи насмѣватись! А проклятѣ! Ще й они менѣ жару пôдсыпають, — тѣ, тѣ, нѣбыто товаришѣ, що ихъ николи не видати въ потребѣ и въ смутку, що не мають слова потѣхи, порады, дружнои розрады, але за те остре жало на кпины... О, товаришѣ, колеги! Кусокъ хлѣба въ горла выдерти... Такъ, такъ, на похилу вербу и козы скачуть!... Але пождѣть! Якъ менѣ ще котрый тние своего носа, то такого дамъ прочухана, розтрощу на дрôбнѣ кости..."

(*Дальше буде.*)

Петербурзѣ. Дня 20 с. м. мавъ гр. Кальноки конференцію съ гр. Таффе. Завтра выѣхати новый министеръ до Петербурга на авдієнцію прощальну у царя, котрому вручитъ письмо, откликуюче его зъ амбасады. Густавъ гр. Кальноки єсть потомкомъ одной зъ найстаршихъ родины австрійскои, котрои старша линія посѣдае добра въ Моравіи, а молодша въ Угорщинѣ и Семигородѣ. Густавъ гр. Кальноки належитъ до линіи моравскои. Уродился онъ 1833 р. въ Летовицяхъ, єсть кавалеромъ мальтаньскимъ, ц. к. подкоморіємъ и позаслужбовымъ генераломъ майоромъ. Гр. Кальноки зостае уже 27 лѣтъ въ службѣ уряду заграничного. Въ 1854 р. ино вташе бувъ придѣленый до посольства въ Монахіи, пôзнѣйше до амбасады въ Берлинѣ; въ р. 1859 именовано его дѣйствымъ секретаремъ амбасады и перенесено до Лондона. Въ 1868 зоставъ дѣйствымъ совѣтникомъ легаційнымъ, а въ 1871 р. надзвычайнымъ посломъ и полномочникомъ министра, при чѣмъ поручено ему веденье амбасады въ Римѣ. Пôзнѣйше бувъ надзвычайнымъ посломъ въ Копенгагѣ, поки не пôслано его до Петербурга заступити амбасадора бар. Лянгенава; въ сѣчню 1880 зоставъ Кальноки тайнымъ совѣтникомъ и дѣйствымъ амбасадоромъ въ Петербурзѣ.

(*Нові члены палаты пановъ.*) Урядова „Wiener Zeitung" обвѣстила вже въ понедѣлокъ имена 14 новоименованыхъ цѣсаремъ членôвъ палаты пановъ. Зъ тыхъ три члены дѣдичні: 1) Максиміліанъ гр. Монтенуколи-Лаверхи, шамбелянъ и поручникъ; 2) Леопольдъ гр. Подштоцкій-Лихтенштайнъ, шамбелянъ, кавалеръ мальтаньскій, властитель дôбръ на Моравѣ и въ Чехахъ; 3) Максиміліанъ гр. Траутмансдорфъ-Вайнбергъ, богатый дѣдичъ. Дальше именованй доживотними членами: 4) гр. Ришардъ Белькреди, бувшій министеръ, тайный совѣтникъ, отъ недавна президентъ трибуналу администраційного; 5) Оскаръ гр. Чернинъ Ф. Худеницъ, обыватель пôдъ Прагою, шамбелянъ; 6) Фридр. бар. Дальбергъ, шамбелянъ, богатый властитель дôбръ въ Австріи, Прусахъ и Баваріи; 7) Іосифъ бар. Флюкъ, тайный совѣтникъ секційный въ министерствѣ справъ внутрѣшныхъ, бувшій вицепрезидентъ намѣстництва въ Далмаціи; 8) Гр. Іосифъ Фюрстенбергъ, тайный совѣтникъ и шамбелянъ; 9) опатъ Бенедиктинôвъ въ Моравіи Гунтеръ Калывода; 10) Францъ Ламбергъ, властитель дôбръ въ Австріи долѣшнôй и въ Уграхъ, бувшій маіоръ; 11) Антоній Малецкій, Полякъ, бувшій професоръ литературы польскои на львôвскôмъ университетѣ; 12) Юрій Тогенбургъ-Саргансъ, тайный совѣтникъ, бувъ давно намѣстникомъ Венеціи и Тиролю, а отъ р. 1855 до 1859 министромъ торговлѣ; 13) Гр. Генрикъ Водзицкій, Полякъ, властитель Poremby Wielkiej и предсѣдатель краковского товариства господарского; и 14) Гр. Цетвицъ, властитель дôбръ въ Чехахъ, поручникъ и шамбелянъ.

(*Партія въ радѣ державнôй.*) Въ суботу минувшого тыждня сполучилися оба клюбы лѣвицѣ, либеральный и поступовый, въ одноцѣльну партію пôдъ назвою „Vereinigte Linke". Заразъ того самого дня вступило до новои партіи 107 посолôвъ, але ще не всѣ, бо многихъ еще не было въ Вѣдни або на засѣданю клюбôвъ. Гдеякій послы, належачі до лѣвицѣ, не приступлятъ до „сполученои лѣвицѣ", якъ н. пр. послы крайній демократы: Шенереръ, Кронаветтеръ, Фарнкранцъ, дальше гр. Коронини и др. Передъ сполученьемъ обохъ клюбôвъ комитетъ 14-ти, выбраный зъ обохъ сторôнъ, выпрацювавъ статутъ нового клюбу; той статутъ одноголосно и съ одушевленьемъ приняли оба клюбы. Пôсля нового статута выбираесь бюро президіальне зъ 5 членôвъ; выбрано: дра Хлюмецкого, дра Гербста, дра Коппа, дра Штурма и дра Томашука. Кождый зъ нихъ буде президувавъ за чергою одинъ мѣсяцъ. Програма сполученои лѣвицѣ принята обома клюбами звучитъ: „Перенятй конечностію, здобути сильнѣ пôдставы для одноцѣльного поступованя парламентарного, мимо небезпеченьствъ, въ якй теперь выставлене становище Нѣмцѣвъ, угрунтоване исторично и тѣсно звязане съ условіями существованя державы; бачучи на тое, що теперѣшна политика правительственна загрожуе одноцѣлости державы, либеральнымъ и цивилизаційнымъ институціямъ, якъ также и народнымъ интересамъ Нѣмцѣвъ, що политика тая загрожуе такоже институціямъ и интересамъ также иншихъ народôвъ, стремлячихъ вспôльно съ Нѣмцями до одной и тожь самои цѣли, — убѣждені лучатся для обороны загроженыхъ державныхъ и народныхъ интересôвъ, также для поборенія теперѣшнои политики правительственнои въ одинъ клюбъ парламентарный, котрый мае называтись „сполучена лѣвиця".

Рôвночасно, коли лѣвиця сполучилась и сконсолидовалась, въ правици наступивъ роздѣлъ: зъ клюбу Гогенварта выступили клерикальнѣ послы полуденныхъ нѣмецкихъ провинцій и заложили окремый клюбъ, т. зв. „центрумъ". Роздѣлъ послѣдовавъ зъ причины непорозумѣня консерватистôвъ-клерикалôвъ съ гр. Гогенвартомъ. До клюбу центрумъ вступило двацять кôлька посолôвъ; проводниками его суть: кн. Лихтенштайнъ и дръ Ленбахеръ. Центрумъ не зôрвало вправдѣ съ правицею, — але все таки не всюда буде попирати графа Таффе. Въ рукахъ клюбу центра спочивае теперь рѣшаючій голосъ. — Въ клюбѣ польскôмъ выбраный президентомъ знову дръ Грохольскій, а въ клюбѣ ческôмъ дръ Ригеръ.

(*Повстанье въ полуденнôй Далмаціи.*) Несподѣвано принесли газеты вѣсть о повстаню въ полуденнôй Далмаціи, выкликанôмъ сегорôчнымъ поборомъ рекрутôвъ въ Бока ди Каттаро. Несподѣваною называемъ тую вѣсть для того, бо офиціальнй газеты все голосили, що поборъ рекрутôвъ до ландверы отбувся въ полуденнôй Далмаціи совсѣмъ правильно и благополучно. Теперь показуесь, що се неправда. Округъ Бока, населеный племенемъ Кривошіянъ, вынятый зъ загального обовязку войскового, тамъ николи рекрутôвъ не брали, а только въ случаю небезпеченьства, загрожаючого полудневымъ границамъ Австріи, Кривошіяне мали поголовно вооружатись. При концѣ 1869 р. австрійске правительство оголосило рекрутацію въ округѣ Бока. Кривошіяне повстали. Правительство пôслало значнй силы войсковй усмирити повстанцѣвъ. Але повстанцѣ съ хоробростію и отчаяньемъ боролись въ своихъ горахъ противъ австрійскихъ войскъ. Кроваве дѣло скôнчилось тымъ, що австрійске правительство уступило и въ договорѣ Кнезелацкôмъ зъ дня 11 сѣчня 1870 р. потвердило вольности Кривошіянъ. Сего року наше правительство знову задумало зломити упоръ Кривошіянъ и зарядило рекрутацію. Понеже тое племя, якъ и въ загалѣ вся полуднева Далмація, зостае пôдъ сильнымъ вплывомъ Чорногоры, то австрійске правительство звернулось до чорногорского князя о пôддержку. Офиціальна газета чорногорска „Гласъ Црногорца" справдѣ почала була дораджувати Кривошіянамъ, щобы покорилися воли австрійского монарха и — якъ звѣщали офиціальнй газеты — рекрутація була переведена спокôйно. Нынѣ же, коли вже бунтъ Кривошіянъ загально сконстатованый, офиціальна „Politische Correspondenz" признае, що богато Кривошіянъ утѣкло передъ рекрутацією въ горы, и що зъ тыхъ утѣкачѣвъ поробились „банды опрышкôвъ", до котрыхъ пристали также и опрышки герцеговиньскй. Дальше „Polit. Corresp." признае, що тій банды досыть небезпечнй, бо намѣстникъ Далмаціи розпорядивъ, щобы стаціи жандармеріи опустили загроженый округъ и щобы повздержати торговельну комуникацію набережного мѣста Ризано съ тымъ округомъ. Банды збурили кôлька урядовыхъ будынкôвъ. Правительство выслало для успокоеня збунтованого народа православного епископа Петрановича зъ Каттаро, — повстанцѣ однакожь прислухували его до повороту, не причинивши ему впрочѣмъ нiякого лиха. Теперь зоставъ покликаный до Вѣдня католицкій епископъ зъ Мостару Буконичь и онъ мае достати подôбну мисію, якъ Петрановичь. Пытанье, чи его лучше прійймутъ православнй повстанцѣ, якъ православного епископа. Пôсля донесень зъ Тріесту и Каттаро до газетъ вѣденьскихъ дѣло въ Далмаціи стоитъ далеко горше, якъ представляе „Polit. Correspond." „Neue fr. Presse" достала зъ Каттаро вѣдомôсть, що герцеговиньскій начальникъ банды повстанцѣвъ, Стоянъ Ковачевичъ (на котрого голову австрійске правительство давно вже наложило щедру нагороду), впавъ съ своею бандою до Далмаціи. Рôвножь межи начальниками бандъ повстанцѣвъ подаютъ газеты голосне имя чорногорского воеводы Лазаря Сочицѣ, одного зъ вождôвъ повстанчихъ пôдчасъ вôйны съ Турцією. „Triester Ztg." доноситъ, що министерство вôйны наказало одному батальонови полку Дайчмайстеръ удатись до Бока ди Каттаро. Рôвножь доноситъ тая газета, що черезъ Тріестъ переходятъ до полуденнои Далмаціи отдѣлы жандармеріи, стягнй зъ рôжныхъ провинцій. Пôдъ Драгали повстанцѣ замордовали и страшенно покалѣчили жовнѣра, стоячого на вартѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Въ Петербурзѣ появилося 6 ч. тайного письма „Народная Воля" съ датою 23 жовтня (старого стиля). Отъ выданя 5-ого числа уплынуло 87 днѣвъ. 6-те ч. „Народнои Волѣ" обôймае 16 сторôнъ, а друкъ незвычайно чистый. На першôй сторонѣ подана въ жалобныхъ обвôдкахъ посмертна згадка о Гарфіельдѣ, президентѣ Сполученыхъ Державъ американьскихъ. Въ статіи тôй терористы россійскй протестуютъ противъ атентату на Гарфіельда и кажутъ, що въ краю, где обывателѣ уживаютъ политичнои свободы, — тамъ атентаты суть злочиньствомъ. Дальше помѣщае „Народн. Воля" статіи противъ царя, гр. Игнатьева и Побѣдоносцева и кореспонденціи зъ Саратова, Воронежа и Ярослава. Межи рôжными вѣстями, якй подае „Народная Воля", цѣкава тая: „Отъ 1 марта до 1 жовтня с. р. вплынуло до департаменту державнои полиціи 2508 скаргъ за образу маестату. Царь наказавъ тайнымъ указомъ зъ 22 червня, щобы жадна така справа не прійшла передъ судъ, але щобы винный бувъ укараный порядкомъ административнымъ. На концѣ газеты поданый списъ вплынувшихъ складокъ на цѣли революційнй отъ 13 марта до 15 липня — загальна сума складокъ выноситъ за той часъ 20.000 рублѣвъ.

Комисія подъ проводомъ ген. Черевина розглядае въ Петербурзѣ справы зосланыхъ административнымъ порядкомъ. Доси залагодила 300 справъ, а мае залагодити еще 1000.

Царь выдавъ указъ, запроваджуючій рôвноуправненье языка шведского и финьского въ урядахъ и судахъ Финляндіи.

„Новое Время" доноситъ, що незабавомъ въ Петербурзѣ буде утворена славяньска агенція телеграфична, котра буде мати задачу удержувати якъ найточнѣйшй зношеня телеграфичнй съ всѣми краями славяньскими.

Въ Москвѣ лучився сими днями цѣкавый фактъ. Мельницкій, касіеръ московского дому пôдкиненыхъ дѣтій, относивъ до банку 300.000 рублѣвъ. По дорозѣ мавъ зôмлѣти, и, якъ каже, коли прійшовъ до свѣдомости, грошій при нѣмъ вже не було, ктось укравъ. Поки справа розъяснится, Мельницкій зоставъ арештованый.

Нѣмеччина. Минувшого тыждня дня 17 с. м. открывъ кн. Бисмаркъ нѣмецкій парляментъ отчитаньемъ цѣсарского отручного письма. Мова тронова заповѣдае предложенье буджету, котрый покаже, що финансы державнй поправились въ наслѣдство новои политики економичнои. Дальше заповѣдае на ново проектъ о продовженю періодôвъ буджетовыхъ и уставодательныхъ (на котрй давный парляментъ не згодився), проекты: о асекураціи робôтникôвъ на случай нещасливыхъ выпадкôвъ, о организаціи робôтничихъ касъ шпитальныхъ, о забезпеченю инвалидôвъ, и реформу податкову, котра зменшитъ тягаръ податкôвъ безпосереднихъ; до тои цѣли найлучшимъ средствомъ уважае мова тронова заведенье монополю тютюну и пôдвысшенье податку отъ горячихъ напоѣвъ. Що до политики заграничнои, то мова тронова констатуе, що николи еще отъ десяти лѣтъ не бувъ такъ забезпеченый миръ на будучнôсть, якъ власне теперь. Мова тронова пôдноситъ особенно пріязнй отношения Нѣмеччины до Россіи (*зъѣздъ въ Гданьску*) и Австріи (*зъѣздъ въ Гастайнѣ*).

Парляментъ выбравъ маршалкомъ Лявецова (консерватиста), першимъ вицемаршалкомъ бар. Франкенштайна (зъ центра), а другимъ маршалкомъ Акермана (консерватиста). Тутъ першій разъ вже показалося, що либеральнй партіи суть въ новôмъ парляментѣ въ меншости.

Франція. Гамбета розôславъ циркулярну ноту до дипльоматôвъ при дворахъ заграничныхъ, въ котрôй завѣрае, що новый кабинетъ поставивъ собѣ задачу старатись о удержанье европейского мира.

Италія. Пôдчасъ засѣданя италійского парляменту впавъ нагло зъ галеріи на салю револьверъ и то передъ лавою комисіи буджетовои. Револьверъ хочь набитый не выпаливъ. Президентъ велѣвъ заразъ властителя револьвера арештовати и розправа буджетова велася дальше. Арештованый зовеся Макалюзо, 30 лѣтъ, Сициліянецъ, бувъ вже караный за покушенье на убійство.

Дневникъ Ragione подае рѣшучо вѣсть, що цѣс. Францъ-Іосифъ прибуде въ сѣчню до Риму.

НОВИНКИ.

— **Розправа судова взглядомъ конфискаты чч. 64 и 67 „Дѣла"** отбудеся передъ ц. к. судомъ краевымъ въ пятницю дня 25 л. падолиста с. р. о 4-ôй годинѣ пополудни въ великôй сали судовôй. Въ имени редакціи буде выступати п. Вол. Барвѣньскій.

— **Загальнй зборы** товариства „Руска Бесѣда" во Львовѣ отбудутся въ пятницю 2 грудня н. ст. въ комнатахъ товариства. Початокъ о год. 6 вечеромъ. На тй зборы запрошуеся симъ всѣхъ ВП. пп. Членôвъ рускои Бесѣды. — *Дръ Целевичъ*, голова; *проф. Громницкій*, господарь Бесѣды.

— Дня 7 (19) с. м. отбулося **засѣданье руского товариства педагогичного**, на котрôмъ залагоджено кôлька справъ административныхъ и принято дальше 9 новыхъ членôвъ.

— **Акад. товариство „Союзъ въ Черновцяхъ**" устроюе дня 16 (28) с. м. товарискій вечеръ въ готелю „пôдъ золотымъ агнятемъ" въ память 7-лѣтныхъ роковинъ основаня товариства. На вечеръ той запрошуе товариство „Союзъ" руску публичнôсть до численнои участи.

— **Товариства „им. Качковского" и „Руского Касина"** устроювали мин. суботы въ сали „Народного Дому" музыкально-декляматорскій вечеръ въ память пок. М. Качковского. Вечеръ открывъ короткою бесѣдою крыл. о. Павликôвъ, по чѣмъ послѣдували на перемѣну спѣвъ, декламація и музика. Въ спѣвѣ отзначилася п-на М. П., а въ игрѣ п-на О. Ш. Кромѣ того отспѣвавъ хоръ хорошо послѣдну пѣсню. На вечеръ той наспѣло кôльканацять телеграмôвъ зъ провинціи. По тôмъ вечерѣ розпочалися танцѣ, и публичнôсть забавлялась охочо до 4 год. рано. Публичности було досыть численно.

— **Въ справѣ уплаты приходскихъ податкôвъ** розôслала львôвска консисторія митроп. до духовеньства своеи архиепархіи циркуляръ, въ котрôмъ пôсля засягненыхъ информацій увѣдомляе, що податки грунтовй, краевй и индемнизаційнй сплачуватися будутъ бенефиціатами поки що въ способъ до нынѣ практикованый, а именно: въ бенефиціяхъ, въ котрыхъ инвентарскй провенты не доходятъ нормальнои конгруы, платятся податки зъ религійного фонду; въ бенефиціяхъ съ провентами, перевысшаючими нормальну конгрую, маютъ платитися тй податки и теперь пôсля звычайного обчисленя инвентарского. Єсли бенефиціятъ на основѣ директивъ, пôсля котрыхъ поступае правительство при вымѣрѣ нормальнои конгруы, видится бути по причинѣ хибного отаксованя грунтôвъ покривдженымъ, то въ тôмъ случаю мае отнестись съ жалобою не до консисторіи, але впростъ до таксуючои комисіи; єсли же сталася ему кривда по причинѣ хибного вымѣру податку, мае отнестися впростъ до намѣстництва. Тымъ чиномъ зможутъ еще интересованй осягнути справедливый вымѣръ передъ речинцемъ рекламацій и уникнутъ безкористнои, а часто въ проволоцѣ часу шкоду приносячои писанины.

— **Митроп. консисторія** розôслала до всѣхъ приходôвъ архиепархіи выпечатане справозданье зъ запомогового фонду для вдôвъ и сиротъ гр. к. архиепархіи за 1880 рôкъ.

— **Рускй жителѣ Черновецъ** выслали сими днями до львôвскои консисторіи митроп. петицію, щобы парохомъ въ Черновцяхъ поставлено о. Николая Устыяновича зъ Сучавы. Петиція була заосмотрена около 250 пôдписами черновецкои интелигенціи и мѣщанъ.

— **Львôвскій кореспондентъ** (§§) **„Czasu"**, котрый побôчь свого бюрового реферату мае еще очевидну мисію порушувати небо и землю противъ розвоеня рускои народности, — по довгôй блуканинѣ натрафивъ наконецъ на найвластившого свого и своихъ одномышленникôвъ союзника до борбы противъ Русинôвъ. Союзникомъ тымъ суть уличники львôвскй. Бо отъ съ якою гадкою онъ выѣхавъ въ числѣ зъ 17-го с. м. Запримѣтивши, що во Львовѣ щоразъ бôльше множатся склепы, котрй побôчь польскихъ написôвъ на шильдахъ уважаютъ за користне умѣщати также и нашй рускй, додае быстроумну увагу, що се робится пôдъ пресією Русинôвъ (! бѣднй тй въ новôй конскрипціи выраховані 90.122 Поляки, — пôдъ якою пресією ихъ тримае 3.600 Русинôвъ!); отже для отверненя того краевого нещастя, якимъ суть написы рускй побôчь польскихъ во Львовѣ, взывае панъ §§. всѣхъ Полякôвъ, щобы собѣ добре запамятали тй склепы и щобы ихъ обходили зъ далека. Пане Radzco! на що тую рѣчь, такъ для Васъ властиву, тую мѣру, такій обѣцюючу успѣхъ, — обвивати въ бавовну. Що правда, быстроумнй уличники львôвскй зрозумѣютъ Васъ заразъ, якъ скоро только ч. „Czas-у" пустите межи нихъ въ курсъ; але — чи не лѣпше було, безъ всѣлякои, въ нашихъ пôдгаецкихъ часахъ (увязненье учителя Мирона Савицкого) совсѣмъ непотрѣбнои гипокризіи, отверто выписати въ „Czas-ѣ" завôзванье до шановныхъ союзникôвъ, — щобы въ день добре придивилися, котрй склепы маютъ написы рускй, а въ вечеръ щобы такъ тй шильды поздирали, якъ заразомъ повытовкали бкна дотычныхъ. Для Польщѣ такъ небезпечныхъ склепôвъ. Panie Radzco — просимо, зачинайте: генъ, генъ!

— **Бюсты Нечуя** (Ивана Левицкого), звѣстного писателя украиньского, появилась сими днями заходомъ проф. Волод. Шухевича. Бюсты тй суть майже пôвъ натуральнои величины (такй самй, якъ бюсты Богдана Хмельницкого), выконанй дуже удачно пôсля выкôнченого въ Россіи бюсту, знятого зъ нашого писателя. Удачнôсть выконаня тыхъ бюстôвъ причинится, надѣемось, до того, що нашй Родимцѣ радо новиваютъ ихъ яко оздобу своеи свѣтлицѣ. Достати можна черезъ администрацію „Дѣла" по 1 зр. за примѣрникъ (доплата на кошты высылки особно). Заходомъ п. Шухевича выготовляются вже бюсты Лисенка, бюстъ Шевченка таковжь величины и другихъ нашихъ знаменитыхъ мужѣвъ.

— **Сара Бернгардъ** дала съ своею трупою во Львовѣ два представленя, въ мин. пятницю и суботу. Першого дня мала доходу 4.007 зр, другого 3.970 зр. За отсту-

щенье салѣ взявъ п. Мелашевскій 1.500 зр., побѣгало отже артистцѣ 6.470 зр., зъ чого однакъ мусѣла еще заплатити приналежну суму податку зарѣбкового. Въ недѣлю выѣхала славна артистка на Ясы до Петербурга.

— **Stosunki włościańskie w Galicji**. Пôдъ тымъ заголовкомъ помѣщае „Dziennik Polski" въ ч. 266 выказуюча розностатія, где въ ч. 266 выказуюча розностатія, приходитъ поедынье рôльничахъ знарядôвъ, приходитъ до переконаня, що въ восхôдной Галичинѣ уживаютъ се далеко частѣйше и о много лучшихъ знарядôвъ, якъ въ захôдной. Тое нашихъ знарядôвъ, якъ въ захôдной. Тое належитъ приписати — такъ пише „Dzien. Pol." — сильнѣйшому вплывови фахôвыхъ товариствъ рôльничихъ, якъ такожъ бôльшôй здолности литературы рускои о розширеню пожиточныхъ вѣдомостій помежи людомъ; а може такожъ и бôльшому на селѣ вплывови священикôвъ и учителѣвъ народныхъ. Предсѣ разъ бачимъ въ польскôмъ письмѣ справедливе оцѣнене пожиточныхъ нашихъ выдавництвъ для народу и працѣ рускихъ людій, котрѣ стоятъ на сторожи своего люду. Мы чули дотеперь на жаль лише о pismach та o agitatorach moskalofilskich.

— **Слухачамъ теольогіи** обоихъ пробуваючимъ на провинціи пôдчасъ лѣтныхъ праздникъ, мають выдавати деканы свѣдоцтва удѣлныхъ, мають выдавати деканы свѣдоцтва після найновѣйшои инструкціи львôвскои консисторіи митроп., а такожъ мають надзирати точно, якъ теольоги на праздникахъ поводятся.

— **Першій случай знесеня вердикту судіѣвъ присяжныхъ** зъразъ по ореченю стався сими днями въ Краковѣ. Судіѣ присяжнѣ узнали Берлина Мондзера винныхъ кривои присяги. Трибуналъ однакъ прихилився до выводôвъ оборонителя дра Розенблата и знёсъ вердиктъ присяжныхъ одноголосно, а зарозомъ установивъ другу розправу передъ новою лавою присяжныхъ.

— **Въ львôвскôмъ судѣ криминальнôмъ** ведеся сими днями розправа передъ трибуналомъ присяжныхъ въ дѣлѣ Ивана Маняка, селянина зъ Гаѣвъ пôдъ Львовомъ, котрый обдалевъ обôйстя двохъ своихъ сынôвъ, Федька и Петра, за мовъ-то здѣланую ими ему кривду. На пôдставѣ вердикту судіѣвъ присяжныхъ засуджено Ивана Маняка, котрый отъ разу признався до вины, на 4 лѣта тяжкои вязницѣ.

— **Непорядки въ тернопôльской гимназіи**, якъ мы вже доносили, закôнчилися тымъ, що ученика Гетского засуджено на 3 мѣсяцѣ арешту. Въ наслѣдство однакъ рекурсу обжалованого отбулася дня 5 (17) с. м. апеляційна розправа передъ судомъ окружнымъ въ Тернополи, где змешено ученикови кару на одинъ мѣсяць.

— **Межи Станиславовомъ а Бучачемъ** буде заведена отъ 1 л. грудня с. р. почта пакункова, котра буде ити на Тысьменицю, Нижнѣвъ и Монастыриска. Почтою тою може ѣхати лише одинъ, а въ случаю отступленя мѣстця кондукторского також другій подорожный. Належитôсть буде выносити 65 кр. отъ одной особы на одинъ миріаметеръ.

— **Зараза на худобу** появилась въ Борышкôвцяхъ пов. борщôвского, въ мѣстцевости лежачôй безпосередно при границѣ россійской, где зъ той причины заведено округъ поморовый.

— **Для официрôвъ**, котрѣ выѣзджаютъ на ловы, установлено теперь карты легитимаційнѣ, и безъ такои карты не може офицеръ полювати. Таку карту мусить офицеръ показати на жаданье дотычныхъ властій, а ведибы єи не мавъ, або мавъ карту на чуже имя, або давъ свою карту кому другому, — тогды платитъ кару отъ 20 до 50 зр.

— **Именованье**. Дръ Евгеній Зубрицкій, адъюнктъ тутешнои прокураторіи скарбу, именованый начальникомъ прокураторіи скарбу въ Серaевѣ.

— **Средство противъ укушеню гадины** вынайшовъ дръ Лаперть въ Америцѣ, а именно, що въ жилы укушеного гадиною человѣка впрыскуеся одноpроцентовый розчинъ Kali hypermanganicum. Средство тое помагае навѣть пôдчасъ найбôльшихъ симптоматôвъ отруты.

— (**Дрôбнiй вѣсти**.) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Камінь въ пов. калускôмъ и громадамъ Терговиска и Тылява въ пов. коросненьскôмъ по 50 зр. запомоги на будову школъ. — Орманьскій архіепископъ Романшкинъ выздоровѣвъ вже значно. — Староста въ Цѣшановѣ п. Іоснѣ Зайферть одержавъ отъ Цѣсаря при случаю перенесеня на власну просьбу въ сталый станъ спочинку кавалерскій крестъ ордеру Франца-Іосифа. — Въ Вѣдни застрѣлився професоръ въ Тріесту, 63-лѣтный І. К., котрый яко причину самоубійства подавъ въ листѣ боязнь передъ тяжкою операцією лѣкарскою, якôй мавъ поддатися. — Въ Штайнамангеръ, на Уграхъ, породила женщина Ковъ 5 немовлятъ, двое одного, а трое другого дня. — Въ копальни сѣрки пôдъ Калтаниссето въ Сициліи зайшлися земнѣ газы, вслѣдствіе чого згинуло 30 робôтникôвъ, а много есть

покалѣченыхъ. — Устроена недавно въ Парижи приватнымъ заходомъ выставка електрична принесла чистого доходу 400.000 франкôвъ. Зъ тыхъ грошій мають бути основаній въ Парижи лябораторіи для експериментôвъ електричныхъ, до котрыхъ буде для кождого вôльный приступъ.

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ Архіепархіи Львôвской.

Въ презенцію приняті а) на Каменку струмилову дек. буского: оо. 1) И. Штогринъ зъ Стрѣлокъ, 2) М. Тресневскій зъ Угорецъ, 3) М. Цегельскій зъ Каменки струм., дальше С. Стиеловскій зъ Волѣ гологорской; б) на капеланію Илемье дек. перегинского: оо. 1) М. Марморовичъ зъ Балицъ и 2) І. Щуровскій зъ Облазницѣ.

Завѣдательства одержали: оо. І. Шпытко въ Мизуни дек. перегинського и В. Левицкій въ Илемю дек. перегиньского.

На конкурсъ розписані: Городокъ дек. залѣщицкого и Ставчаны дек. щирецкого съ речинцемъ до 9 л. лютого 1882 року.

До львôвскои семинаріи духовнои принятый п. Зено Шепаровичь на III-ый рôкъ теольогіи.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

☩ **О. Іоанъ Радевичь**, приходникъ въ Перегиньску, упокоився сими днями въ 59-ôмъ роцѣ житя, а въ 35-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

ПОДЯКА.

Дня 20 жовтня и 1 падолиста с. ст. надѣлили мене П. Т. Добродѣѣ грошевыми датками, а именно Вп. Н. Н. зъ Станиславова 3 зр., Вп. Садовскій зъ Самолускъ 1 зр., Веч. о. Соснoвскій зъ Пôдсоснова 2 зр. За тѣ щирѣ датки нехай Вамъ, Высокоповажаній Добродѣѣ, Богъ стократно нагородитъ, а я складаю Вамъ найсердечнѣйшу прилюдну подяку.

Въ Середнôмъ, дня 1 (13) падолиста 1881.

Миронъ Савицкій.

Оголошенье.

Выдѣлъ академ. товариства „Дружный Лихварь" взывае всѣхъ своихъ довжникôвъ до якъ найскоршого уплаченя довгôвъ. — Грошѣ належитъ надсылати пôдъ адресою: Товариство „Дружный Лихварь" во Львовѣ, улиця Краковска, ч. 14, I поверхъ.

Отъ выдѣлу акад. тов. „Дружный Лихварь". — Во Львовѣ, дня 7 (19) падолиста 1881.

В. Коцовскій, голова. *Ом. Константиновичь*, касіеръ.

КОНСТАН. ИСКЕРСКІЙ

у Львовѣ,

при ул. Театральнôй ч. 11 (напротивъ лат. катедры) поручае свôй склепъ

товарôвъ желѣзныхъ, норимберскихъ и выборôвъ слюсарскихъ, заразомъ значный выбôръ **знарядя рôльничого и ремѣсничого**, начинь кухонныхъ рôжного рода, **окутя̂ дверей, ôконъ и печій**, желѣза, бляхи и т. и., **великій выбôръ хрестôвъ желѣзныхъ, лѣхтарѣ господарскй на олѣй и нафту** дуже практичнои конструкціи.

Цѣнники и рисунки на жаданье франко.

Того еще не було,

що можна достати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гварацію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одной штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (4—24)
6	„	кубкôвъ до яєць
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	кохлѣ, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	вырѣзача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавѣ предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надосланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил.

Складъ фабричный

ЛЯМПЪ

Р. ДИТМАРА,

площа Маріяцка, готель Европейскій.

Найбôльшій складъ артикулôвъ освѣтленя, признанои конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.

(6—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка", въ книгарни Михаловского, книгарни польской и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарнахъ на провинціи.

Въ закладѣ науковôмъ

ЛЮДГАРДЫ БУДКОВСКОИ

розпочався новый курсъ

ТАНЦѢВЪ САЛЬОНОВЫХЪ,

въ получению съ **практичными вправами,**

якъ такожъ курсъ

ГИМНАСТИКИ САЛЬОНОВОИ

выключно для дѣвчатъ.

Ринокъ, ч. 12, I поверхъ

(1—3)

Вже вышли

КАЛЕНДАРѢ ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТА"

на рôкъ 1882,

уложенѣ черезъ **Василя Лукича**,

а именно:

1. **Календарь стѣнный** разъ съ скалею штемплевою и кал. жидôвскимъ на хорошôмъ велиновôмъ паперѣ коштуе тôлько 16 кр. н. в.
2. **Календарь книжковый**, котрого содержанье таке:

Отозва. Календарь историчный, астрономичный, церковный, памятный и въ приповѣдкахъ. Поры року и планеты. *Мѣсяцѣ* съ записками на каждый мѣсяць, при чѣмъ увзглядвено отмѣны мѣсяця, станъ воздуха, восхôдъ и захôдъ сонця и календарь жидôвскій. *Часть информаційна:* Цѣсарска родина. Скалѣ штемплевѣ. Кружокъ мѣсяця. Рухъ желѣзницъ въ Галичинѣ и Буковинѣ. Уставъ церковный на рôкъ 1882. Складъ выдѣлу тов. „Просвѣта." (Стор. 1—82). *Часть литературна:* Повѣсти: Горыславска нôчь нап. Нечуй; Сливакъ нап. Мировъ***; Вина и кара пер. Лукича, Петрôвъ день нап. Недотягька. Свято Ивана Купала на Украинѣ. Обрядъ сватаня у Русинôвъ. О грунтахъ нап. И. М. Р. Рады важнѣйшѣ на кождый мѣсяць. Про тѣло людского тѣла: чимъ оно важне для житя и здоровля та якъ его берегчи. Смѣшне Андрея Ч* и сп. (Стор. 1—112). Рôжнѣ оголошеня.

Выписане содержанье вказуе, що часть информаційна и литературна дуже богатѣ — а умѣщеный въ части информаційнôй **Уставъ церковный на рôкъ 1882**, уложеный вельми специяльно черезъ фаховыхъ людій.

Цѣна календаря книжкового низька — бо за 14 аркушѣвъ друку — **выноситъ тôлько 45 кр. а. в.**

Достати можна въ Товариствѣ „Просвѣта" (ул. Краковска ч. 14) и во всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючѣ въ товариствѣ „Просвѣта" зъ провинціи прилучаютъ 5 кр. на почту. Наколи однакъ кто замовляе 12 або и бôльше примѣрникôвъ, то одержуе 20% рабату.

Позаякъ накладъ невеликій, проте радимо спѣшитись съ замовленями.

Товариство „ПРОСВѢТА"

при ул. Краковскôй, ч. 14.

(1—?

АВГУСТЪ ШЕЛЕНБЕРГЪ

во Львовѣ, улиця Гетманьска, ч. 12

поручае

коло существуючого вже 29 лѣтъ

комисового, спедицийного и асекурацийного дому

также ново-открыту

КОНТОРУ ВЫМѢНЫ,

котра купуе и продае **всѣ цѣннѣ паперы и монеты пôдъ найприступнѣйшими условіями.**

Вымѣна **купонôвъ**, купно **новыхъ купоновыхъ листôвъ**, **евиденція тягненій** всѣхъ льосôвъ и проч.

Всѣ **замовленя зъ провинціи** выповняются по дневнôмъ курсѣ, **безъ дочисленя провизіи.**

(2—3)

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБÔВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербардта) поручае

всякѣ роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ олѣю и покостѣ утертѣ до помальованя готовѣ, фарбы анилиновѣ, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарба до бѣлизны въ порошку, таблицяхъ и валерахъ найлучшого рода, выробы гôрничѣ, фарбы земнѣ, олѣю до машинъ и петралъ, олѣйки стерины, есенцій, всякѣ фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовѣ для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскѣ, сажу въ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничѣй, лакеръ на сталѣ, атраментъ литографичный, шведскій сѣрники, шнурки запальнѣ до розсадженя каменѣй, крейду для кравцôвъ и до билярдôвъ.

всякѣ роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, сосновую и шевску,

шнуры, чопы деревлянѣ и корковѣ до бочокъ всякои величины, щѣтки до чищеня бочокъ, стѣнъ, ручнѣ и до фротерованя, пензлѣ малярскѣ кождои величины, мѣтлы ряжевѣ до одежи и килимôвъ, мѣтлы ряжевѣ до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТÔВЪ,

всѣ роды варуку позолотничого, россійского, польского, медальового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входящѣ артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco.

(4—10)

Выдаютъ: Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій. — За редакцію отповѣдае: Володим. Подляшецкій. Зъ д

Библіотека Ц. к. Университета (екз. обовязковый)